

Convenant

Inzake de Samenwerking tussen

COC Nederland

en

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers

“**COC Nederland**”, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Voorzitter van het bestuur, mevrouw C.M.M. Ineke BSc

en

Het Bestuur van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, hierna te noemen “**het COA**”, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Voorzitter van het bestuur, de heer drs. J.C. Goet

Nemen de volgende uitgangspunten in overweging:

- Het COA zorgt voor veilige en leefbare opvang van bewoners en besteedt extra aandacht aan kwetsbare groepen als vrouwen en kinderen;
- Het COA heeft ook LHBT (lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender)-bewoners als specifieke doelgroep benoemd, omdat zij vanwege hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit meer te maken kunnen krijgen met discriminatie of agressie binnen de asielopvang. COA-medewerkers krijgen regelmatig signalen dat LHBT-bewoners zich onveilig voelen op de opvanglocaties. Deze onveiligheid wordt onder andere veroorzaakt door discriminerend en agressief gedrag van medebewoners en in enkele gevallen ook van medewerkers;
- Belangenorganisaties zoals COC Nederland geven signalen van onveiligheid door. Deze kwamen niet altijd overeenkomen met de signalen vanuit het COA, aangezien COC Nederland vanuit haar rol als belangenbehartiger soms andere signalen ontvangt dan het COA.

In verband hiermee heeft de minister in 2011 het COA de opdracht gegeven om te onderzoeken hoe de meldingsbereidheid van LHBT-bewoners bij incidenten kan worden vergroot.

In het -na de door Deloitte uitgevoerde onderzoek- uitgebrachte eindrapport (december 2011) werden de constatering van onder andere COC Nederland bevestigd. De toenmalige directie van het COA heeft aangegeven alle aanbevelingen uit het rapport op te volgen.

Naar aanleiding van dit rapport heeft het COA LHBT-bewoners als speciale doelgroep benoemd. Zo kan het COA gerichte acties uitzetten om de veiligheid en veiligheidsbeleving van LHBT-bewoners te vergroten;

- Het COA heeft een plan van aanpak gemaakt en werkt bij de uitvoering van dit plan van aanpak samen met COC Nederland;
- De samenwerking tussen partijen wordt middels dit Convenant vastgelegd.

Verklaren partijen het volgende overeen te komen:

1 Doel van de Samenwerking

- 1.1 Het doel van de samenwerking is de positie van LHBT-bewoners in de opvang te verbeteren en een leefomgeving te creëren waarin LHBT-bewoners veilig zijn en zich veilig voelen. Het COA gebruikt de expertise van COC Nederland voor het adviseren, ondersteunen en aanspreken van beleidsmakers van het COA en medewerkers op de werkvloer.

2 Looptijd van het Convenant

- 2.1 Dit Convenant komt tot stand door ondertekening van Partijen en geldt voor onbepaalde tijd.
2.2 Partijen kunnen per aangetekende brief besluiten tot opzegging van het Convenant.

3 Informatieuitwisseling partijen

- 3.1 Partijen dragen er zorg voor dat de verwerkingen van de persoonsgegevens van de bewoners aan wie in het kader van dit Convenant ondersteuning en hulpverlening wordt verleend, voldoen aan de op dat moment geldende privacywet- en regelgeving.
Partijen zullen de betrokken bewoners expliciet vragen om toestemming de persoonsgegevens te verstrekken aan de andere partij.

4 Actiepunten inzake de samenwerking tussen partijen

4.1 Informatieverstrekking:

Het COA heeft als taak bewoners en medewerkers voor te lichten over de specifieke kwetsbaarheid van LHBT-bewoners. Het COA maakt duidelijk wat bewoners van het COA en andere organisaties uit het sociale netwerk mogen verwachten. Hierbij kan gedacht worden aan het inwinnen van advies over algemene of individuele onderwerpen. COC Nederland zal het COA hierbij, indien mogelijk, ondersteunen.

4.2 Houding en gedrag medewerkers:

Het COA verwacht van medewerkers dat ze bekend zijn met de specifieke kwetsbaarheid van LHBT-bewoners. Medewerkers zijn in staat om respectvol te reageren op de ondersteuningsbehoefte van LHBT-bewoners. Als medewerkers hierbij ondersteuning nodig hebben, betreft het COA COC Nederland bij het voorlichten en trainen van medewerkers. COC Nederland deelt haar expertise met degenen die de medewerkers ondersteunen, trainen, coachen en aansturen binnen het COA. Het is ook mogelijk dat COC Nederland ondersteuning op locaties biedt.

4.3 Transparante werkwijze COA:

Met de nieuwe '6 domeinen'-begeleidingsmethodiek (**zie bijlage 1**) kunnen medewerkers problemen bij bewoners vroegtijdig signaleren. Ook eventuele problemen rondom de seksuele oriëntatie of genderidentiteit komen zo eerder onder de aandacht van medewerkers. Het COA onderzoekt meldingen van onveiligheid (incidenten) en neemt passende maatregelen. Elk incident waarbij LHBT-bewoners vanwege hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit onjuist worden bejegend, bespreekt het Meldpunt Veiligheid van het COA met COC Nederland. Ook de onderzoeksvoortgang en maatregelen worden met elkaar gedeeld. Het delen van signalen leidt naar verwachting tot betere ondersteuning van de LHBT-bewoners.

4.4 Aanspreken lastveroorzakers:

De vier doelstellingen uit het COA ROV-sanctiebeleid (**bijlage 2**) zijn ook van toepassing op bewoners die zich schuldig maken aan discriminatie of agressie tegenover LHBT-bewoners.

Het COA is verantwoordelijk voor eventuele maatregelen tegen lastveroorzakers en bepaalt welke maatregelen genomen moeten worden. Een advies van COC Nederland kan worden meegenomen in de besluitvorming. Dit geldt ook als er een medewerker betrokken is. Als er aangifte wordt gedaan bij de politie, dan kan een strafrechtelijk proces volgen.

4.5 Veiligheid vergroten:

Het COA voert preventieve acties uit om de kans op incidenten met LHBT-bewoners te verkleinen. Deze acties zijn onderdeel van het bestaande veiligheidsbeleid dat beschreven is in het ROV-beleid en de missie en visie van het COA. Hierbij kan gedacht worden aan specifieke voorlichting aan bewoners. De specifieke kwetsbaarheid van LHBT-bewoners bepaalt de intensiviteit van de maatregelen. COC Nederland adviseert naar aanleiding van signalen van hun achterban over nieuwe of extra maatregelen.

4.6 Leefsituatie:

Het COA probeert voor elke bewoner een veilige en leefbare omgeving te creëren. Bij huisvesting houdt het COA zo veel mogelijk rekening met factoren als religie, nationaliteit, seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Als een bewoner zelf of via COC Nederland aangeeft dat de leefsituatie onveilig is, dan zoeken partijen gezamenlijk naar alternatieven.

4.7 Vertrouwenspersoon:

COC Nederland en het COA erkennen dat de opvang van LHBT-bewoners per definitie veiligheidsrisico's met zich meebrengt. Met name omdat de meeste bewoners uit landen komen waar LHBT-bewoners worden onderdrukt, gediscrimineerd en aangevallen. Naast de feitelijke maatregelen tegen discriminatie en agressie, is het voor het gevoel van veiligheid van essentieel belang dat bewoners met een vertrouwenspersoon kunnen praten over hun situatie en angst. Bij het COA hebben medewerkers deze rol. Als medewerkers deze rol niet (voldoende) kunnen invullen, ondersteunt het COA hen door middel van voorlichting en training. De visie op begeleiden en de nieuwe '6 domeinen'-begeleidingsmethodiek van het COA bieden hierbij handvatten. COC Nederland ondersteunt het COA bij het ontwikkelen van specifieke voorlichting en training.

5 **Evaluatie en overleg**

- 5.1 De directeur van COC Nederland en het bestuurslid met portefeuille Uitvoering van het COA, evalueren ten minste één keer per jaar de samenwerking tussen Partijen.
- 5.2 Voor de dagelijkse gang van zaken vindt het overleg plaats tussen de locatiemanager van het COA en de projectleider LHBT & asiel van COC Nederland.

6 **Werking, wijziging en opzegging**

- 6.1 Op verzoek van een van de Partijen kan dit Convenant en/of Bijlage(n) worden gewijzigd. Een wijziging wordt op schrift gesteld en door beide Partijen ondertekend.
- 6.2 Mocht enige bepaling nietig en/of niet (langer) geldig zijn, dan zal dit de geldigheid en uitvoerbaarheid van dit Convenant voor de andere bepalingen niet aantasten. Partijen zullen dan alle noodzakelijke actie(s) ondernemen en vervangende bepalingen overeenkomen om het doel en de uitvoering van het Convenant te garanderen.
- 6.3 Indien in dit Convenant wordt gesproken over schriftelijke communicatie wordt daaronder ook begrepen een e-mail met leesbevestiging of een memo aan de aangewezen contactperso(o)n(en).

Datum: 2014

Datum: 2014

.....

.....

C.M.M. Ineke BSc
COC Nederland

drs.J.C. Goet
Bestuursvoorzitter COA

Bijlage 1: '6 domeinen' - begeleidingsmethodiek
Bijlage 2: vier doelstellingen ROV-Sanctiebeleid